

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYSBEN ÉS VIDÉKEKRE.
EGY KÓRA 200 KORONA, NEGYEDÉVRE 8 KORONA,
FÉLÉVRE 16 KORONA, EGÉSZ ÉVRE 32 KORONA.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNY
KIADÓTTELJEDŐSÖK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: FIAC-UTCA 49.

Viták a békekonferencián a megszállott területek kiűritéséről

**Befolyásolja-e a népszavazást a csapatok jelenléte? — Elvi meg-
egyezés a központi hatalmak és Ukrajna képviselői között**

A béke-konferencia

Közeledés a központi hatalmak s Oroszország álláspontja közt

Budapest, január 16. A Magyar Távirati Iroda jelenti Brest-Litowskból 14-én:

A bizottság, amely a területi és politikai vitás kérdésekben tanácskozott, niből tárgyalta.

Kühlmann államtitkár bejelentette, hogy a *halsereg visszavonása a szóbanlevő területekről a világháború tartamára lehetetlen.*

Amennyiben azonban a katonai szempontok megengedik, azokat *csökkenteni lehetne* arra a legkisebb mértékre, amelyet a rend fentartása megkövetel.

Az *általános népszavazást a németek visszautasították*, miután Ukrajna és Finnország sem általános népszavazás szerint alakult meg, hanem képviselőtestületeinek határozatából.

Ezután *Trockij* beszélt. Polemizált Hoffmann tábornok legutóbbi beszédével és kijelentette, hogy az orosz kormány ugyan hatalomra jutott, de *nem tekinti közprédának a másként gondolkozókat sem.*

Végül elhatározták, hogy szóbeli uton fogják tovább tárgyalni az oroszok által előterjesztett négy pontot.

Brest-Litowskból jelenti a Magyar Távirati Iroda január 15-én:

Az osztrák-magyar, német és orosz bizottságok között ma további megbeszélések folytak a területi és politikai kérdések rendezése dolgában. Dacára annak, hogy a két tárgyaló fél felfogásai között még nagy eltérések mutatkoznak, némely pontra nézve mégis *bizonyos közeledés volt megállapítható.*

A kiűrités és a népek önrendelkezési joga

Budapest, január 16. A Magyar Távirati Iroda jelenti Brest-Litowskból január 16-ról:

E hó 15-én a *területi és politikai kérdések* szabályozására kiküldött osztrák-magyar, német és orosz bizottság két további filést tartott. *Czernin* gróf külügyminiszter betegsége miatt egyelőre nem vehet részt a tanácskozáson.

Az *orosz küldöttség elnöke* visszatért a *megszállott területek képviselőinek bevonására* vonatkozó kérdésre és indítványozta, hogy ezek a képviselők már most vegyenek részt a tárgyalásokon.

Kühlmann államtitkár ismételen azon *készségének adott kifejezést*, hogy az említett megbízottak vonassanak be a tárgyalásokba, azzal a feltétellel, hogy a megbízottak Brest-Litowskban való megjelenését az orosz küldöttség is úgy fogja fel, hogy a *területek államházi alakulásának praenunciációját* képviselőik kiküldése által orosz részről is el fogadják.

Trockij kijelenti, hogy *képtelen belemenni ebbe a feltevésbe.*

E fejtegetésekkel kapcsolatban Kühlmann államtitkár kijelentette, hogy a tárgyaló feleknek eltérő nézeteit ama kérdés tekintetében, hogy mily jelentőség tulajdonítandó a megszállott területeken fennálló képviselőtestületek határozatainak, a középső vonalon folytatott beható diskusszió által nem lehetett volna összeegyeztetni, de hozzáfűzte, hogy e körülményeknek nem kell a tárgyalások meghúzására vezetnie. *Ha a népakaratnak széles alapon való megnyilatkozása dolgában sikerül megegyezni, a további nézetkülönbség nem okolható meg a tárgyalások meghúzását, annak messziremenő következményeivel.*

Trockij ama nézetének ad kifejezést, hogy e tárgyban a tárgyalások folytatása most céltalan. Kijelenti, hogy *ha a népszavazás előfeltételeit biztosítják, a gyakorlati kérdésekre nézve megegyezhetnek.*

Kühlmann államtitkár ama javaslatának tárgyalásánál, mely szerint a *döntő szavazás* a megszállott területeken az Oroszországgal való béke megkötése és legkésőbb egy évvel az általános béke megkötése után történjék meg, *Trockij* nyomban felvetette a *kiűrités* kérdését. Kifejtette, hogy nincs kellőképp megokolva, hogy a kérdéses területek kiűritésé-

nek sorsát a háború további menetével hozták kapcsolatba.

Kühlmann államtitkár rámutat arra, hogy már az is engedékenység volt a szövetségesek részéről, hogy a szövetségesek késznek nyilatkoztak az említett területeket már az orosz leszerelés befejezése után, tekintet nélkül a világháború folytatására, kiűriteni. További engedékenységet is tanúsíthatnak a szövetségesek, ha a többi pontra nézve megegyezés létesül.

Trockij ismételt felszólalása után Kühlmann megállapítja, hogy a felek között egyértelműség mutatkozik amaz óhaj tekintetében, hogy a háború által teremtett állapotoknak mihamarabb véget kell vetni.

Az ülés folytatását ezután délután 5 órára halasztották.

A délutáni ülésen Kühlmann államtitkár nagy beszédet mondott. — Ma — ugymond — befejeztük a megszállott területek kiűritésére vonatkozó tárgyalásokat. — Sajnálattal konstatálja, hogy a másik oldalon nincs meg a hajlandóság, hogy fejtegetéseinkbe belemenjenek. Most átmegyünk a másik vitás pontra: a *népek önrendelkezési jogának végrehajtására.* A kérdés a körül forog, hogy a döntő gyülekezet megválasztásának szabadságát a csapatok jelenléte csorbítja-e. A *mi részünkről kötelező formában azt a kijelentést tesszük, hogy a szervezett erőknek semmi tekintetben sem szabad politikai tevékenységet kifejtetniük és politikai nyomást gyakorolniuk.* tehát jelenlétiük a szavazás szabadságát nem csorbíthatja.

Trockij ezután ismét a megszállott területek kiűritéséről kezd beszélni.

Az *elnök* figyelmezteti, hogy a tárgyalások szövege.

Trockij kijelenti, hogy először a kiűrités kérdésében kell teljesen tisztázni a helyzetet, ami eddig nem történt meg.

Kühlmann azt feleli, hogy ezt a kérdést a reggeli vita kellőképpen tisztázta. Arról lesz szó a következő tárgyalások során, vajjon az orosz küldöttség elnökének nézete szerint a szövetségesek által kifejtett kereteken belül lehetséges-e a szavazás vagy választás és vajjon a csekély szervezett erők jelenléte a választást vagy a szavazást befolyásolja-e vagy sem.

Trockij kijelenti, hogy e kérdésre most végleges választ nem adhat, de már most is megállapíthatja az oroszok ama nézetét, hogy

URANIA

Ma, csütörtökön
január 17.

Waldemar Psilander

a főszerepben

A lélek

álma

nordisk dráma
3 felvonásban.

Előadás kezdése
5, 7 és 9 órakor.

APOLLO

Ma, csütörtökön
január 17.

Ma a főszerepben!

Jókai Mór

világírú regénye filmen

A szerelem

bolondjai

I. rész 5 felvonásban.

Főszereplők:

Gombaszögi Frida, Szentgyörgyi Márta, Kendi Paula, Gál Gyula, Somlai Artúr, Hajdu József, Sarkadi Aladár, Szörényi Gyula, Virág József, Dr. Tordai Emer, Molnár László, Margittay Gyula.

Előadások kezdete:
5, 7, és 9 órakor

a szervezett erők jelenléte a szavazás jelentőségét igen súlyos módon éretné.

Kühlmann kéri Trockijt, hogy az áttekintés megkönnyítése végett juttassa hozzá az orosz kormányhoz erre nézve rendelkezésre álló anyagát, amire Trockij késznek nyilatkozott.

Elvi megegyezés Ukrajna képviselőivel

Budapest, január 16. A Magyar Távirati Iroda jelenti *Brest-Litovskból* január 16-ról:

Czernin gróf külügyminiszter gyengélkedése folytán az *ukrajnai delegátusokkal* mára kitűzött bizalmas megbeszélést a külügyminiszter magánlakásán tartották meg. A másfélóra hosszat tartó tanácskozás, melyen a német küldöttség is teljes számban résztvett, elvi megállapodásra vezetett a központi hatalmak és Ukrajna között való jövőbeli politikai viszony tekintetében és ezáltal alighanem döntő lépés történt előre.

Holnap folytatják a bizalmas tanácskozást a gazdasági kérdésekre vonatkozólag. Az ukrajnai küldöttséggel való bizalmas eszmecsere rövid időn belül várható és ennek befejezése után a részletekről való tárgyalást fogják megkezdeni.

A pétervári román követség letartóztatása

Páris, január 16. (Havasó *Diamandi* pétervári román követ letartóztatása a következőképen történt:

Este 8 órakor egy tisztjelölt vezetésével 40 fegyveres katonából álló osztag jelent meg a követség háza előtt. Az osztagot a maximális biztosa vezette, aki megszállta a követség valamennyi bejáratát. Épen ortodox Szilveszter volt és a követ ebédet adott a román követség és a román katonai küldöttség tiszteletére. A biztos közölte a román követel, hogy *parancsa van a letartóztatására*. A követ felvilágosítást kért az intézkedésről, amit a biztos azzal tagadott meg, hogy *felsőbb parancsa cselekszik*. A biztos azt sem engedte meg a követnek, hogy vendégeit fogadhassa, hanem a Smolna-intézetbe kísérte, a honnan a Péter Pál-erődbe szállították.

Egyidejűleg letartóztatták a román katonai attasét és a román katonai misszió tagjait is, a követség épületének ajtajait pedig lepecsételték.

Merénylet Lenin ellen

Pétervár, január 16. (Hivatalos.) Amikor *Lenin*, aki tegnap a szociálista vörös gárda egy osztagát, mely a frontra ment, elkísérte és autójában visszajött, az autójára öt revolverlövést tettek, melyek azonban nem találtak.

A háború hírei

Vezérkarunk jelentése

Budapest, január 16. — Hivatalos jelentés.

KELETI HARCTÉR.

Fegyverszünet.

OLASZ HARCTÉR.

Az aslagol fensíkon a Col del Rosotól nyugatra visszavertünk egy ellenséges előretörést. A Brentától keletre csak a délutáni órákban folytatták az olaszok eredménytelen támadásaikat. A Monte Pertico nyugati lejtőjén az ellenség háromszor intézett rohamot vonalaink ellen. Minden egyes alkalommal már tüzérségi és géppuskatűzünkben nagy

vesztései mellett összeomlott a roham. A Monte Fontana Seccától délre csirájában elfojtottunk ellenséges támadási kísérleteket. Az alsó Piave mentén hosszabb élénk tüzérségi harcok folytak.

A VEZÉRKAR FŐNÖKE.

A német jelentés

Berlin, január 16. A nagyfőhadiszállás jelentése.

NYUGATI HARCTÉR.

Rupprecht trónörökös és a német trónörökös hadcsoportjai: Lensnél és Lenstől délre a tüzérségi tevékenység fokozódott. Néhány szakaszon földerítő harcok folytak. Ornestől délre foglyokat szállítottunk be.

Albrecht württembergi herceg hadcsoportja: Badonwillerstől északra több órás tüzhatalás után francia osztagok nyomultak előre és átmenetileg benyomultak árkaikba. Néhány felderítő csapatunk a felső Vogézekben foglyokat szállított be.

KELETI HARCTÉR.

Nincs újság.

Macedon arevonat: A Csernahajásban fokozott harci tevékenység.

OLASZ HARCTÉR.

A Brenta és a Piave között különös hevesességgel a Monte Asolone területén élénk tüzharcok folytak. Az olaszok a Monte Fontana Seccától délre megismételték eredménytelen támadásaikat. Visszavertük őket. — A Piave-szakaszon Montellótól északra az angol tüzérségi tűz erősödött.

LUDENDORFF,
első főszállásmester.

Wekerle a katonai kérdésről

— A képviselőház ülése —

Budapest, január 16.

A képviselőház ma délután Szász Károly elnöklété alatt ülést tartott.

Szász Károly elnök meleg szavakban elparentálta *Tüdös* János drt. Debrecen első kerületének elhunyt képviselőjét. Bejelentette, hogy *Szentiványi* Árpád indítványt terjesztett be, hogy ezentul délelőtt tartsák az üléseket. Az indítvány fölött holnap szavaznak.

Az elnök javaslatára a holnap délutáni ülésen megválasztják a választójogi bizottságot.

Hegedüs Loránt interpellációt terjeszt elő az ipari kvótában való károsodásunk miatt. A nyersanyag szétosztásában nem részesedünk a kvóta arányában. Az osztrák kormány mindig kibújik a kötelezettsége alól. Lehetetlen, hogy mi viseljük az osztrák hadikárokat, ez nem lehet közös ügy. Míg az Oroszországgal való csereforgalomban Ausztria és Németország már tevékenyen kiveszi részét, addig tőlünk eddig mindössze egy hordó pálinkát vittek ki. Kérdezi a kereskedelemügyi minisztert: mit ajlandó tenni, hogy a hadügyminiszter a nyersanyagokat illetőleg a kvóta arányában részesítse Magyarországot?

Serényi Béla gróf kereskedelemügyi miniszter kijelenti, hogy tudomása van az osztrák köröknek a magyar ipar elleni álláspontjáról, de e tekintetben már intézkedett és a helyzet javult.

Földes Béla gazdaságátmeneti miniszter felszólalása után a Ház a választ tudomásul vette.

Balla Aladár a miniszterelnökhöz intéz interpellációt katonai programja ügyében.

Wekerle Sándor miniszterelnök kifejté, hogy a katonai kérdéseket nem azért vették programjába, hogy a választójogi priuszt elerjék. Elsősorban a választójogot vették programunkba. Ezzel jöttünk és ezzel maradunk.

Igaz, hogy felvettük programunkba a hadseregnek nemzeti és gazdasági kiépítését is, de ez a körülmény nem adhat okot arra, hogy elálljunk attól, amire vállalkoztunk. Tudomása van az osztrák támadásokról, de kéri az interpellálót, hogy ne vonja be a támadásokba a külügyminisztert, aki nem avatkozik bele a katonai kérdésekbe. A nélkül, hogy a király személyét bevonná a vitába, kijelenti, hogy *ő felsége a katonai kérdéseket illetőleg jóindulattal viseltetik*. Bármennyire nagy amóciót keltenek ezek a kérdések, mégis magasabb szempontok szem előtt tartásával most nem nyilatkozhatik bővebben erről a kérdéstről.

A választ a Ház tudomásul vette, mire az ülés véget ért.

A kormányválság

Wekerle helyett Szurmay?

Budapesti tudósítónk jelenti: Egy fővárosi estilap értesülése szerint a kormányban legközelebb bekövetkező személyi változásokról szóló hírek mind bizonytalanok. Lehetséges, hogy a király nem is *Wekerle* Sándor miniszterelnököt fogja megbízni a kormány újjalakításával. Ez esetben *Szurmay* Sándor báró honvédelmi miniszter személye lép előtérbe, akinél már puhatolozások történtek, hogy miként fogadná a megbízást.

Ugron Gábor belügyminiszternek a kormányból való kiválása bizonyos. Az egyesült függetlenségi- és 48-as (Apponyi-) párt már utódot is jelölt neki *Tóth* János vallás- és közoktatásügyi államtitkár személyében.

Hírlik, hogy *Serényi* Béla gróf kereskedelemügyi miniszter is távozik. Továbbá híre jár, hogy *Mezőssy* Béla földművelésügyi miniszter is kijelentette, hogy csak abban az esetben marad meg a kormányban, ha a földművelésügyi tárca hatáskörét az ő kívánsága szerint állapítják meg.

A kenyér és hus árának ujabb maximálása

— A polgármester rendelete —

Márk Endre udvari tanácsos polgármester a marhahusért és a barna kenyérért követelhető legmagasabb árak megállapítása tárgyában a következő rendelkezést hozta:

A Köz-ellátási Tanács indokolt előterjesztése folytán a marhahusért követelhető legmagasabb árakat a következőképpen állapított meg:

marhahus I. r. . . . . 10.— K
marhahus II. r. . . . . 9.80 K
növendék marha I. r. . . . . 7.60 K
növendék marha II. r. . . . . 7.40 K

Egyidejűleg hatályon kívül helyezem a borjúhúsra vonatkozólag eddig érvényben volt legmagasabb árakat.

A kenyérért követelhető legmagasabb árakat a következőképpen állapítottam meg:

Kenyer búzalisztból viszontelárusítóknak 56 fillér, fogyasztóknak 58 fillér.

A finom, továbbá a főzölisztból előállított kenyérré vonatkozólag eddig érvényben volt legmagasabb árakat változatlanul meghagyom a következők szerint:

Finom lisztből készült kenyér viszonteladóknak 156 fillér, fogyasztóknak 158 fillér, főzölisztból viszonteladóknak 72 fillér, a fogyasztóknak 74 fillér.

Az itt megállapított maximális árak e hó 16-án lépnek életbe.

Pipereszappanok

február hó végéig békebeli minőségben, nagy választékban (3 korona 80 fillértől kezdve) kaphatók
Dénes Arthur „Nap” gyógyszerárában **Piac-utca 1.**

Kereskedelmünk lehetőségei Oroszországgal

A brest-litowski béketárgyalásoknál mindkét részről a legnagyobb súlyt arra helyezték, hogy Oroszország és a központi hatalmak között minél előbb rendes kereskedelmi összeköttetés álljon helyre. Ez a fáradozás óriási jelentőségű a jövőre nézve, mert jókora részt itt az entente gazdasági háborújának képzeletszilte épületén. Ha a nyugati hatalmak megmaradnak a mellett, hogy a központi hatalmaktól elzárkózzanak, ez csak annál szorosabbra fűzné a gazdasági kapcsolatokat köztünk és Oroszország között és csak őket magukat zárna el az orosz piactól. Nem volt egészen könnyű a normális helyzetet visszaállítani. A németgyűlölet túlnagy pusztításokat vitt véghez Oroszországban. Orosz vállalatok részvényeinek nagyrésze német, egy része osztrák meg magyar kézen is volt. E részvénybirtokot semmisnek jelentették ki, a részvényeket legnagyobb részét újból eladták a régi birtokosoknak csak a részvényeknek — bizonyára nem nagyon bőségesen számított — békebeli mérlegszerű értékét tartották fenn. A német telepesek birtokát többnyire kizsájtították vagy pedig a telepeseket egyszerűen elűzték. De mindamellett a megegyezésnek legalább az alapját mégis megtalálták. — Az elszánt akarattal előbb-utóbb, de diadalt arat. S azért nem ment nehezen a jövő kereskedelmi forgalom jogi alapjainak lerakása sem, egyelőre egyszerűen a korábbi kereskedelmi szerződések helyezettvén ismét hatályba, valószínűleg mérséklésekkel, illetőleg — a kölcsönös áruinség következtében — a vámterületeknek átmeneti időre felüggesztésével és az új viszonyok igényelte egyéb módosításokkal.

Más kérdés, vajon lehetséges lesz-e nyomban a határok megnyitását mindkét részről az ellátás kölcsönös javítására kiaknázni. Németországban egészen határozottan számolnak ezzel. Máris készülnek és tanácskoznak az Oroszországgal való behozatali és kiviteli cégekkel azokról a módszerekről, amelyek szerint az Oroszországból való behozatalok kiizetése teljesítendő volna. De kérdés, vajon Oroszország egyáltalán képes lesz-e exportálni, mikor folytonosan azt halljuk, hogy Pétervár, Moszkva és sok más orosz város éhínség előtt áll, hogy a gazdag agrárállamban mindenféle mezőgazdasági terméknek hiány vannak, hogy e hiányt a szállítási nehézségek, a munkások hiánya és az általános anarchia az elviselhetetlenségig fokozták. És megfordítva: mit képesek a központi hatalmak nyújtani Oroszországnak, amelynek pénz is kell ugyan, de amelynek nemcsak pénzre, hanem elsősorban épen szintén áru van szüksége?

Ez okból aiantatos az Oroszországról hozzánk érkező számos hírt, amelyek eléggé ellentmondanak egymásnak, elrendezni s egymással szembeállítani.

Tényleg minduntalan jelentik, hogy Pétervárnak vagy Moszkvának csak egy hétre, vagy tíz napra van élelmiszere, hogy a pensai, permi és astrachani kormányzóságokban éhségzavargások törtek ki, hogy Rostowban és Asowban adagolják a kenyeret stb. — De végre is mégis mindig csak a fenyegetésnél maradt a dolog és végeredményben minden anarchia ellenére is lehetségesnek bizonyult a két városnak az ellátása. Bizonyos, hogy a drágulás minden téren óriási, de végre is az áru megvan és a szervezethez minden nyomorúsága mellett is utóbb csak sikerül szükség esetén az árut előteremteni.

Nemcsak szállítási nehézségekről van azonban szó, hanem a termelés is csökkent. — Már 1916-ban a normális szántóterület tíz százalékának bevetése maradt el; 1917-ben az összes gabonaméliek termését három milliárd pudra becsülték, fél milliárddal kevesebbre, mint az előző évben és egy milliárdal, vagyis 25 százalékkal kevesebbre, mint normális években. A málmok termelése már az előző évben 28 százalékkal csekélyebb volt, mint normális években. — Singarew szerint

Oroszorszádban békében 400—600 millió pud gabonát exportált évente, tehát termésének alig 15 százalékát és 500—600 millió került a bel-fogyasztási piacra, míg a többit a termelők maguk fogyasztották el. De egyrészt lehetséges, hogy a földművelők saját fogyasztását túlmagasra becsülik, másrészt pedig ismeretes, hogy a háború kezdetekor nagy készletek voltak a Fekete-tenger kikötőiben elraktározva, amelyeket nem lehetett exportálni és amelyek hovatartásáról semmi sem jutott nyilvánosságra. Az 1916—17. évi cukortermeletet legfőkébb 73 millió pudra becsülik; ez kerekén 1.2 millió tonna volna 1.5—2 millió tonnával szemben, amennyit normális években tesz ki rendszerint a termelés. Az idei termelés, úgy mondják, még csekélyebb; tényleg, egész Oroszországban nagy a cukorinség. A baromifiról és a tojástermelésről — békében a baromfi és a tojáskivitel tette ki az Ausztria-Magyarországba irányuló orosz kivitel túlnyomó részét (1909—1913. években 42—6 milliót) — semmit se tudni; az árak mutatják, hogy ez a termelés is csökkent, de remélhetőleg e téren a hiányt nemsokára pótolni lehet. A *lentermelés* is erősen csökkent; 17.6 millió pudra becsülik, vagyis 280,000 tonnára a békeévek 350—380,000 tonnájával szemben; de, ami fontos, a hazai szükséglet még most is mintegy öt millió puddal meghaladja, amelyet nagyrészt Angliának adtak el, de semmiesetre sem szállítottak Angliának. Lent tehát mindenestre lehet majd szerezni Oroszországból. Az ázsiai Oroszország gyapottermelése, ugylátszik, nem igen szenvedett; 1916-ban 300,000 tonnára, vagyis 1.5 millió bárra becsülték az 1.7 milliónyi orosz szükséglettel szemben. Az ottani termelők termékeiket visszatartták és hír szerint még a múlt évi termésből is mintegy ötödfél millió pud van Közép-Ázsiában. Az egész készletet 12 millió pudra becsülik, vagyis kerekén 200 ezer tonnára. Azonkívül azonban, úgy mondják, óriási készletek vannak külföldi gyapotból Wladiwostokban és Karbinban is, amelyeket csupán továbbszállítani nem lehet.

E számokból az ember azt következtethetné, hogy kelletnél több gyapot van az országban; ha tehát mégis számos szövöde nyersanyag és szén híján be kell hogy szüntesse üzemét, a baj forrása a szállítási nehézségekben keresendő. Ha a rend visszaállítatnánk, nem volna kizárva, hogy Oroszország, amelynek a lengyelországi textilgyárakról nem kell többé gondoskodnia, bizonyos mennyiségű gyapotot leadhatna a központi hatalmakkal.

Igen nagy a hiány, mint látszik, *bőrben*. 8.6 millió pár cipőt Amerikából rendeltek, igaz, hogy az orosz bőriparosok élénk tiltakozása közben, akik kijelentették, hogy elég felsőbőr van az országban és a talpbőrt be lehet szerezni a külföldön. A *petróleum-termelés* nem eszik, sőt emelkedik, mivel a grasny-i petróleumterület a bakui hányokat könnyen pótolhatókká teszi. A *széntermelés* a donetzi területen hónapról-hónapra csökken ugyan, de 1917. első felében mégis 823 millió pudot tett ki, az 1916. második félévi 907 millióval és az 1916. első félévi 845 millióval szemben; az elszállítás elé természetesen a legnagyobb akadályok gördülnek.

Ezek a számok bizonyítják, hogy azokat a híreket, amelyek arról szólnak, hogy az oroszországi piart a túlzott bérkövetelések és a munkásoknak egyéb igényei tönkreteszik, cum grano salis kell értékelni. — Azt jelentették pl., hogy a Donetz-terület 18 huta részéről, amelyek 195 millió rubel alapítókét képviselnek és amelyek 75 millió brutto nyereség mellett 18 millió osztalékot adtak, 240 milliónyi béremelést kértek és hogy e művek 64 milliónyi béremelést tényleg engedélyeztek vagy épenséggel hogy a délorszországi munkások 3500 rubelnyi évi bért követelnek, ami az ország összes, 2.7 milliónyi ipari munkása részére 9 milliárd rubelt, vagyis a nemzeti jövedelem kétharmadát tenné ki. Az iparfelügyelők jelentése szerint a csökkent munkatéliességek és a magasabb bérek következtében egy pud érc termelési költsége az 1915. évi 97 és egyegyed kopekról 1916. évben 190 és háromnegyed és 1917-ben 919 kopekre, tehát kilencszeresére emelkedett. A

munkásokat fizetni kell akkor is, ha az üzemek szünetelnek; ezek állítólag a gyár igazgatásába is belekegyednek és bántalmazzák a tisztviselőket; számos gyár ennek következtében hír szerint már üzemének megszüntetésével is fenyegetődött. Mégis a Rjeics szerint 1917. márciusától júliusig csak 564 gyár szüntette meg üzemét, amelyek 104,000 munkást foglalkoztattak, mindenféle okokból; igaz, hogy számuk hónapról-hónapra rohamosan emelkedett.

E fejtegetésekből kitűnik, hogy eddig az orosz birodalom gazdasági ereje és pillanatnyi kiviteli képessége nagyon szenvedett ugyan, de megszűnni egyáltalán nem szüntek meg. Ha bekövetkezik a béke, akkor alkalmasint csakhamar jelentékeny kereskedelmi forgalom fejlődik ki a központi hatalmakkal. Hogy ez azután tartós is lesz-e és fokozódni fog-e korábbi magaslatára vagy talán még azon túl is, az természetesen Oroszország belső fejlődésétől, belső békéjének helyreállításától függ. Ha a belső fejlődés nem fog a remélt irányba terelődni és ha a belső viszonyokban továbbra is tartós ingadozások lesznek, akkor természetesen a külkereskedelem is szenvedni fog és Oroszország latens kincseinek kiaknázása továbbra is várni fog magára. Ez azonban nem tarthat vissza bennünket attól, hogy minden előkészületet meg ne tegyünk a pillanatnak és a jövő kedvezően alakulható eshetőségeinek kiaknázására.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

CSOKONAI-SZÍNHÁZ

CSÜTÖRTÖK: A hadifogoly. A) bérlet. PÉNTEK: A hadifogoly. B) bérlet. SZOMBAT: Délután: Ezeregyéj, tündérmese. Gyermekeledés. Este: A cigánybáró, operett. C) bérlet. VASÁRNAP: Délután: Zsuzsi kisasszony, operett. Este: Padlásszoba, operett.

VIGSZÍNHÁZ.

CSÜTÖRTÖK: Hildegarde, a párisi Opera Comique prima-ballerinájának és Kondor Ernő vendégjátéka. PÉNTEK: Hildegarde és Kondor Ernő vendégjátéka. SZOMBAT: Délután: Fészek a viharban. Félhétárakkal. — Este: Hildegarde és Kondor Ernő vendégjátéka. VASÁRNAP: Délután: A páholv, bohózat. Este: Trilby, dráma.

A hadifogoly. Azok, akik a darab meséjét nem ismerték, csalódással nézték a mai darabot. A világháború folyamán más hadifoglyot gondolt a publikum, mint V. Károly hadifoglyát, I. Ferenc francia királyt. — De csalódtak azok is, akik a darab tárgyát ismerték és egy szellemes, kedves vigjátékot vártak. Mert bármennyire ismerője is „A hadifogoly” szerzője, *Hevesi Sándor dr.*, a színpadnak, ami ezuttal is érezhető volt a darabban, az ő gyári munkáján ez nem segíthetett. Úgyes, de hosszú, sok és felesleges beszélgetései az amúgy is cselekvéstelen darabot annyira elnyújtották, hogy a közönség fáradtan és türelmetlenül fészengett a helyén. Az előadás egyébként nem sorolható a rosszabbak közé. *Thuróczy Gyula* kedves, jó I. Ferenc volt, míg *Kovács Imre* V. Károly szerepét átgondoltan, művészi önmérséklettel, sok tudással játszotta meg. *Eleonora királyné* szerepében *Th. Simkó* Gizi pompás alakítást nyújtott. Igen jók voltak *Sándor Julia* (Valois Margit), *Egyed Lenke*, *K. Szűcs Irén*, *László Gyula*, aki a darabot is igen ügyesen rendezte, továbbá *Káldor Dezső*, *Kaffka Gyula*, *Somogyi Kálmán*, *Szakács Árpád* és *Sugár József*. O. E.

Hildegardé és Kondor Ernő. (A színházi iroda jelentése.) Kondor Ernő, aki bájos feleségével már három napja időzik Debrecenben, hogy Kiss Béla zenekarával próbákat tartson, briliáns műsort állított össze a Vigszínház ma esti programjára. Saját szerzeményein kívül eljátszik egy svéd menüet, előad dalokat és speciális miniatűr hegedűjén prokulás csodálni való koncertet. — Hildegardé tegnap este érkezett Debrecenbe és ma próbál a katonazenekarral. Műsorán szerepel a Sylvia balletből a Spitz-tánc, az Excelsior balletből az Indus-tánc, a Lakmé operából a Kigyó-tánc, a Grande Valse de Rhapsodia Liszt Ferentől. A páratlanul érdekes és fényes előadás fél nyolc órákor kezdődik. Hildegardé és Kondor Ernő holnapi és holnaputáni estéjére jegyek előre válthatók.

A hadifogoly. (A színházi iroda jelentése.) Hevesi Sándor nagy sikert aratott színműve ma A) bérletben, holnap B) bérletben kerül színpadra.

A Fészek a viharban — félhelyárakkal. (A színházi iroda jelentése.) Szombaton délután a Vigszínházban félhelyárakkal kerül színpadra a Fészek a viharban.

Ezeregyéj. (A színházi iroda jelentése.) A Csokonai-színházban szombaton délután félhelyárakkal gyermekelőadásban az Ezeregyéj tündérmese énekkel és táncokkal kerül színpadra.

Musi Clara, a legjobb koloratur énekesnő, az Apollóban e hó 25-én, pénteken tartandó egyetlen hangversenyének műsora a következő:

1. Rossini: Ária a „Sevillai borbély”-ből.
2. Alabieff: A fülemüle.
3. a) Cornelius: Komm wir wandeln zusammen; b) Jensen: Murneln des Lüftchen; c) Humperdinck: A pacsirta.
4. Auber: Variációk a „Koronagyémántok”-ból.
5. a) Weingartner: Csillagok alatt; b) d'Albert: Zur Drossel sprach der Fink; c) Richard Strauss: Zweignung.
6. Johann Strauss: Tavasz hangok.

Ez oly fényes műsor, amilyent még Debrecenben alig hallottunk, mert a legnagyobb énektudást követeli. — Jegyelővétél az Apollo pénztáránál.

Jókai Mór világhírű regénye: „A szerelem bolondjai”-nak első része ma utoljára kerül az Apollo vásznára. — Jegyelővétél délelőtt 10 órától.

Waldemar Psylander „A lélek álma” című Nordisk-dramában ma utoljára lép fel az Urániában.

TÖRVÉNYKEZÉS

A debreceni esküdszék februári ciklusának esküdtői

Február 4-én a debreceni kir. törvényszéknél esküdszéki ciklus kezdődik, melynek során megtartandó ítéletalkotásokra polgárbírákat sorsoltak ki. Az esküdszéki kisorsolása Hoffmann József kir. ítéletalkotó bíró elnöksége alatt tegnap volt. Jelen voltak Kovács Lajos és Benkő Lajos kir. törvényszéki bírák, Mező Sándor dr. kir. ügyész és Kovács Béla dr. jegyző. Az urnából a következő debreceni polgárok neveit húzták ki, akik rendes és pótesküdt tisztséget fogják teljesíteni:

Rendes esküdték: Aszódi Mór kereskedő, Nagy Sámuel ny. máv. hivatalnok, Makai Sándor gazda, Nagy Sándor gazda, Tóth István birtokos, Salánki Ferenc gubás, Schwartz Ferenc szénkereskedő, Höflinger József ny. máv. főkalauz, Tolnai Dániel Kovács, Ferdik István gazda, Erdős Béla cipész, Bakó József gazda, Szabó József Kovács, Kertész László birtokos, Simon György gazda, Varga Károly ny. tanár, dr. Udényi Nándor ügyvéd, Heinrich János ny. p. ii. tan., dr. Sebestyén Lipót ügyvéd, Török Péter ny. tanár, Hódy Béla egyházi levéltárnok, Tóby István ny. táblabíró, Dávidházy Kálmán könyvkötő, Uránovics Miksa Szabó, Beke László földbirtokos, Hirsfeld Armin kereskedő, Molnár András szén-

kereskedő, Kardos Benjámín szobafestő, Kulcsár Imre fűszerkereskedő, Gelberger Dávid borkereskedő.

Pótesküdték: Harsányi István gazda, Pap Ferenc adóvégrehajtó, Püspöki Sándor esztergomi, Radecky József bogdás, Székely Sándor birtokos, Szigeti István birtokos, Pap Gyula mosdós, Pataki Antal asztalos, Weisz Jakab cipész, Weiszberger Vilmos terménykereskedő.

HIREK

A harctérről visszatérő joghallgatókért. A harctérről visszatérő joghallgatók támogatására egyetemünk jog- és államtudományi karának dékánjához újabb a következő adományokat küldték: gr. Széchenyi Aladár, Somogyvármegye főispánja, 1000 K, gr. Majláth József (Perbenyik), gr. Mikes János szombathelyi püspök, dr. Balkányi Miklós főorvos, Hartstein Kálmán (Debrecen) egyenkint 100—100 koronát, dr. Kardos Samu ügyvéd 25 K, Harmathy könyvkereskedő és Abauj-Torna vármegye alispánja egyenkint 20—20 koronát; összesen tehát 1465 koronát. A gyűjtés összege a már kimutatott 4615 koronával együtt 6080 korona. A nemeslelkű adományokért a kar nevében ez uton is meleg köszönetet mond dr. Bernolák Nándor e. i. dékán. — Dr. Kardos Samu adományát a közelmúltban elhunyt kiváló ügyvédnek, dr. Balázs Bertalanak kegyeletes emlékéhez fűzve, a következő szép sorokkal küldte meg a dékánhoz: „Mélyen tisztelt Kedves Barátom! Egy felette szomorú és reám nézve igazán fájdalmas eset alkalmából intézem Hozzád jelen soraimat. — Tegnap, vagyis f. évi január 6-án helyeztük örök nyugalomra a debreceni ügyvédi kar és a debreceni társadalom egyik legmunkásabb és legderékabb tagját: dr. Balázs Bertalan. Nekem az elhunyt 30 esztendő óta meghitt benső, hűséges és önzetlen barátom volt, akit életében becsültem és halálában megsirattam tudtam. Emlékezetét úgy vélem legjobban megtisztelni, hogyha ahhoz a nemes és szép gyűjtéshez, melyet a harctérről hazatérő szegénysorsú joghallgatók részére Te indítottál meg, „Koszorúegyváltás” címűn a magam részéről 25 koronával szintén hozzájárulok.”

Szabad Iskola. Csütörtökön, január hó 17-én este 6 órákor az ipartestület dísztermében (Simonffy-utca 1. c. II. em.) ingyenes előadás keretében Pröhle Vilmos dr. egy. m. tanár folytatja Iszlám c. előadását. — Az előadó az ő lebilincselő modorával fogja elénk tárni az iszlám viszonyát a keresztény és a zsidó néphez, végül rátér az iszlám múltjára és jelenére.

Halálozás. Súlyos csapás érte Ullmann Salamon helybeli nagykereskedőt; atyja, ifjabb Ullmann Izidor nagyváradi nagykereskedő e hó 12-én váratlanul meghalt.

A debreceni Feministák Egyesülete e hó 20-án délután 5 órákor tartja meg második előadását a Városi Zenede dísztermében. Budapestről érkező vendég, Dienes Valéria fog a feminizmusról és a gyermeknevelésről előadást tartani, mely iránt a legélelkebb érdeklődés mutatkozik a társadalom minden rétegében. Ezuttal kivételesen belépődij 1 kor. 50 fillér s a jegyek Békés Lajos és Csáthy Ferenc urak üzleteiben kaphatók.

A városi tejjroda (városház, földszint 18. ajtó) felhívja a tejjelátásra utalt közönséget, hogy a 2 éven aluliak tejjelátványát az alábbi sorrendben annál is inkább vegyék át, mivel az eddig kiadott igazolványok február hó 1-től kezdődőleg hatályukat veszítik. F. hó 18-án az A) iroda, 19-én a B) iroda, 20-án a C) iroda, 21-én a D) iroda, 22-én a D), U), V), Zs) iroda, 23-án az F) I., F) II. és a tanvák irodához tartozó igazolványok adatnak ki a fenti tejjroda helyiségében. A fentírt idő alatt beteg-igazolványok nem adatnak ki. — A városi tejjroda vezetője.

Jó családból származó, gépirásban is jártas fiatal urileány dr. Kardos Samu irodájában, kitűnő feltételek mellett, azonnal alkalmazást talál.

Halálozás. Részvétellel közöljük a következő gyászjelentést: Mélységes fájdalommal tudatjuk felejtethetetlen jó férjem, nevelő édes bátyám, sógorom, nagybátyánk, testvérem és jó rokonunk, polgár Boldog István mészáros, városi törvényhatósági bizottsági tag, fáradhatlan munkás életének 74. boldog házasságának 44-ik évében, hosszas és súlyos szenvedés után, folyó hó 15-én bekövetkezett elhunytát. — Kedves halottunk földi részeit folyó január hó 17-én, csütörtökön délután fél 3 órákor fogjuk Arany János-utca 12. számú házuinktól, a Kistemplomban tartandó ima után, a Kossuth-utcai temetőben örök nyugalomra helyezni. Végtisztességtételére rokonainkat, ismerőseinket, az elhunytak pályatársait szomorú szívvel meghívjuk. Bónatos neje: özv. Boldog Istváné Farkas Julianna Testvére: özv. Simon Ferencné Boldog Zsuzsanna. Nevelt fia: P. Bujdosó András nejevel Boda Eszttikével. Sógora: P. Köblös Mihály családjával. Unokahuga: Bujdosó Mariska férjével P. Tóth Miklóssal és egyetlen fia Szombathy Imre (harctéren). Kedves barátja: Török Imre és családja. Számos rokon nevében is. — A temetést a Dankó temetkezési vállalat (Kossuth-u. 6.) rendezi.

A világitási rendelet

határozatait a fényhatás csökkenése nélkül csakis

TUNGSRAM-félwattos lámpákkal

lehet betartani.

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású Tungstramlámpákat.

Viszketegység, sömör, rüh

leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle orvosi „BARNÁ ZSIR”. Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétet Dr. Flesch-félt kérjünk. Próbátégely K 2'30, nagy tégely K 4'—, családi tégely K 11'—, kapható a helybeli gyógyszerárakban vagy direct a készítőnél rendelhető: Dr. Flesch E. „Korona” gyógytára, Győr.

Apró hirdetések.

Aranyat-ezüstöt, brillantokat, bármiről szóló zálogleveleket (zálogcédulákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. — Meghívásra házakhozis cimogyek. Steiner Mihály, Széchenyi-utca 19. szám.

Vaskályha teljesen jó állapotban, eladó Péterfia 18. alatt, a 2-ik lakásban.

Csúsz, kőszvény

ellen legbiztosabb hatású szer a **Királybalzsam**, 1 üveg 5 korona. Készíti **GROSZ NAGY FERENCZ** gyógyszerész, Aranyegyszarvu gyógyszerár, Kossuth utca, színház mellett.

Tannóleányok jó fizetéssel felvétetnek. Cim a kiadóhivatalban.

Eladó 70,000 darab cement préselt téglá. Értekezhetni Gazdák Bankjánál, színházszal szemben.

Haalktr vibrációs szépségápolás, mdolálás, hajfestés, hajgöndörök a legmodernebb szivitelben. Kramer József utca, Kossuth-utca 3. sz., a Katona Otthon mellett.

National- kasszákat legjobban javít Keszler, első debreceni műszerész, Széchenyi-utca 1.

Akinek törött aranya, ezüstje, ékszere, vagy zálogjegye van eladó, hívja meg Kramert, Arany Bikabérbház 3.

Nyomdásztanoncok

felvétetnek Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debrecen, Piac-utca 49.

Eladó Hajduböszörmény határában a vasuti állomástól 12 km-re a Tiszapolgári országút mentén, 250 magyar hold réti fekete tagos földbirtok. Teljes gazdasági épületekkel. Kedvező törlesztési költséggel. Jó fizetési feltételek mellett. Értekezhetni: Debreceni Gazdák Bankja rt.-nál. 3

Abrons vékony, nádkötőzni való és egyéb célra alkalmas eladó a kiadóhivatalban.